

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Predsednik Okr. odbora SZDL Ivan Ros na prvomajski proslavi v M. Soboti:

S SMELIMI KORAKI V NOVO OBDOBJE GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Nekaj pred deseto uro prvega maja so napolnili prostran prostor na Trgu zmage delovni kolektivi soboških podjetij, zastopniki društvenih organizacij in učenci posameznih šol. V programu so sodelovali poleg godbe na pihala še pionirski pevski zbor in recitatorji.

Na proslavi je govoril predsednik okrajnega odbora Socialistične zveze Ivan Ros, ki je uvodoma poudaril pomen praznovanja Prvega maja, zatem pa je govoril o V. kongresu SZDL. Precejšen del svojega govora je posvetil splošnim uspehom v petnajstih letih po vojni in nalogam, ki nas čakajo v pripravi na novi perspektivni plan. Med drugim je dejal:

V letošnjem jubilejnim letu 15. obletnice osvoboditve in 10. obletnice ustanovitve in izvolitve prvih delavskih svetov, dobiva praznik dela 1. maj še svoj poseben pomen. S ponosom in z veliko zahvalo avangardi delavskega razreda Zvezi komunistov Jugoslavije, je jugoslovanski delavski razred prvi v zgodovini že pred 10 leti uresničil geslo proletariata vsega sveta: »Tovarne delavcem«. Uresničil je geslo, ki ni formalnost. Geslo, ki izhaja iz znanstvene teorije marksizma in ki je vneslo bogate klice novih pogojev sproščene in ustvarjalnega dela delavcev-proizvajalcev. To je bilo storjeno v najtežjem povojnem obdobju. Takrat, ko so mnogi v svetu napovedovali zelo kratak obstoj takšne jugoslovanske politike in njenega vodstva, ko so mnogi v svetu skeptično ali z veliko bojznostjo gledali na naš nadaljnji obstanek in razvoj, takrat, ko so tudi mnogi naši ljudje, obremenjeni z raznimi stalinističnimi ali kapitalističnimi tendencami pričakovali skorajšnjo spremembo, so jugoslovanski narodi in zlasti delavski razred, še odločneje prevzeli vso odgovornost na svoja last-

na ramena. Z zaupanjem do svojega političnega in državnega vodstva in globokim pričanjem v pravilnost nakazane poti, je kot že nešteto-krat delavski razred Jugoslavije ponovno izpolnil svojo zgodovinsko poslanstvo. Tega ni storil samo zaradi samega sebe, za svoj obstoj, za ohranjanje svojih, s krvjo priborjenih pravic, ampak tudi iz solidarnosti do mednarodnega delavskega razreda, v njegovo dobro, pokazujoč mu konkretne oblike in konkretno vsebino nadaljnega razvoja socialistične družbe, socialistične demokracije.

V. kongres SZDL Jugoslavije je ob vsestranski analizi do sedaj opravljenih delovnih vseh področjih gospodarske, komunalne dejavnosti, na področju zdravstva, šolstva, prosvete, idejno vzgojnega in kulturnega dela, posebno pozornost posvetil v razpravi delavskemu samoupravljanju in celotnemu družbenemu upravljanju v javnih službah, skratka uspehom in bodočim nalogam v nadaljnjem razvijanju in poglobljanju socialistične demokracije in socialističnih odnosov. Ni danes mesto za to in tudi časa ne, da bi obširen material bogatih izkušenj iz preteklih 7 let in znanstveno utemeljenih zaključkov, ki so nadaljevanje dosedanje prakse za bodoče večletno sistematično delo, podrobneje obravnavali. Zato mi dovolite, da omenim le nekaj najvažnejših ugotovitev ter napotkov za

bodoče delo, le skromen del vsega tega, kar nam je stavil na razpolago in v izvršitev V. kongres SZDL.

Ce so vsi dosedanji kongresi, tako kongresi ZKJ, sindikalni kongresi, mladinski kongresi in kongresi raznih strokovnih združenj, govorili o ussem delu, o naši praksi in doseženih uspehih ter nadaljnjih perspektivah, vedno prestopali meje naše države in koristno vplivali na delo in razvoj vseh progresivnih sil v svetu in zlasti mednarodnemu delavskemu gibanju, V. kongres ni bil le simbol naših rezultatov, odraz enotnosti mišljenja in hotenja jugoslovanskih delovnih ljudi, ampak mogočna manifestacija mednarodnega značaja. In ne zaradi številnih delegacij iz evropskih, azijskih, afriških in ameriških dežel, ampak iz srea izraženih priznanj in zahval, ki so jih vse te delegacije iznašale v pozdravnih govorih. To se ne da opisati, to je vsak, ki je bil na kongresu navzoč, silno občutil in neizbrisno mu bo ostalo to v spominu. To kar smo često govorili, da svojega dela in uspehov ne znamo ceniti in popularizirati sami, da nas v svetu cenijo in spoštujejo milijoni in milijoni, vse to se je manifestiralo, vse to je v polni veličini prišlo do izraza na V. kongresu.

Letošnji praznik 1. maj praznujemo v letu, ko končujemo 5-letni gospodarski plan leto pred rokom — je dejal tov. Ros — v letu, ko se že istočasno pripravljamo na nov petletni perspektivni plan gospodarskega razvoja Jugoslavije. V. kongres je tudi nalogam, ki nas čakajo v zvezi s tem, posvetil veliko časa in določil zato vse najvažnejše komponente, po katerih se bo razvijal in tudi najuspešneje realiziral. Iz tega področja bi želel poudariti naslednje zaključke:

Velikih gospodarskih uspehov, ki so pod povojnih naporov in ki naglo spreminjajo podobo in sestavo naše dežele, ne iznašamo zato, da bi opozorili nanje in se hvalili, ampak, da iz njih potegnemo določene zaključke. Doseženi uspehi so predvsem sad investicij, razvoja znanosti, tehnike, kadrov in strokovnih služb. Učinkovitost materialnih nalog in tempo razvoja proizvajalnih sil pa so istocasn rezultat zelo močnega vpliva družbeno ekonomskih odnosov, ki so neprestano spreminjali spremembe v materialni bazi naše družbe. Iz tega sledi, da si nadaljnega razvoja proizvajalnih sil in delovne storilnosti ne moremo misliti brez istočasnega, stalnega nadaljnega razvijanja socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov med ljudmi. Dva faktorja sta torej tu važna. Prvi so materialno-ekonomski odnosi v proizvodnji, delitvi, vse, kar pomeni stimulans materialnega razvoja in družbenega napredka sploh in drugi faktor je zavesten, organiziran vpliv človeka. Rodenje in prava faktorja bi nas lahko vodilo k birokratizmu, podcenjevanje drugega faktorja pa k prakticizmu, h kapitulaciji pred stihijo.

Beograd, kot tudi vsa republiška središča so bila za letošnji praznik dela slavnostno razpoložena. Delovni kolektivi so zvečer pred prvim majem prirejali prvomajske proslave, bakljade, po vseh krajih so zagoreli tudi kresovi.

V prvomajskem sprevedu enot JLA, delovnih kolektivov, družbenih in telesnovzgojnih organizacij, ki se je zvrstil po beograjskih ulicah, je sodelovalo tudi veliko število Beograjčanov, ki so napolnili ulice že v zgodnjih jutranjih urah. Na osrednji tribuni pred Zvezno ljudsko skupščino je prvomajski paradni prisostvoval tudi predsednik republike Josip Broz-Tito. Tudi Ljubljana je 1. maja zaživel že v zgodnjih jutranjih urah. Ob 9. uri so s topovskimi streli in s fanfarami naznanili pričetek prvomajske parade. Izpred Narodnega doma je krenila po svečano okrašeni Ljubljani povorka v kateri so sodelovali delovni kolektivi iz vse Slovenije.

Delovni kolektivi v Pomurju so pričeli s prvomajskimi proslavami že v soboto: po gričih od Hodoša do Jeruzalema so zagoreli kresovi, v Murški Soboti in ostalih krajih so pripravili večje ognjemete in bakljade.

V SALOVCIH je godba na pihala zaigrala budnico, nato pa je krenila od šole do zadružnega doma povorka, v kateri so sodelovali zadružniki in člani množičnih organizacij. Po kulturnem programu so člani TVD Partizan pripravili letovadni nastop.

V DOBROVNIKU so sodelovali v povorki med drugimi tudi vojakci JLA in gasilci.

Pri VIDMU se je udeležilo prvomajske proslave nad 500 vaščanov in okolčanov. Solška mladina je pripravila primeren program, o pomenu praznovanja Prvega maja pa je zbranim govoril član okrajnega odbora SZDL Franc Sebanič.

Prvomajske proslave so bile tudi po vseh ostalih večjih krajih radgonske občine. Proslave v Apačah se je udeležil tudi zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft.

V veliki dvorani zadružnega doma v BELTINCIH se je zbralo čez 1000 ljudi, veliko število udeležencev proslave je ostalo zunaj zaradi pretesnega

prostora v dvorani. Na proslavi so sodelovali združeni pionirski zbori. V okviru prvomajskega praznovanja pa so bila tudi različna športna tekmovanja.

Na proslavi v Beltincih je govoril član Okrajnega komiteja ZKS Koloman Balazic, ki je med drugim poudaril nekatere gospodarske uspehe, ki so jih dosegli v beltinski občini, kar kaže tudi osebna potrošnja, ki se je od leta 1957 povečala za 100 odst. Omenil je tudi pomen petega kongresa SZDL in poudaril potrebo po še tesnejšem sodelovanju državljanov v družbenem upravljanju komune.

ŠESTKRAT UDARNI IN ENKRAT POHVALJENI

V ponedeljek so se vrnili s trase avtoceste brigadirji VIII. Pomurske MDB »Stefan Kovač« — potem ko so sodelovali v prvomajski paradni v Ljubljani. Pri gradnji avtoceste »Bratstvo in enotnost« je brigada delala dva meseca in v tem času dobila šestkrat naziv udarne brigade, enkrat pa je bila posebej pohvaljena. Mladince in mladinke so na soboški postaji pričakali številni Sobočani ter godba na pihala DPD »Svoboda«; z gromkim ho-ruk pozdravom pa so brigadirji nato v povorki krenili po soboških ulicah do Trga zmage. V prisrčnem in vedrem razpoloženju so nato ostali do odhoda na svoje domove v dvorani hotela »Zvezda« v Murški Soboti, med njimi pa so se mudili nekaj časa poleg mladinskih voditeljev še organizacijski sekretar OK ZKS Franjo Skoberne ter predstavniki CZP Pomurski tisk, ki je bilo pokrovitelj brigade.

V LENDAVI je prisostvovalo prvomajski proslavi okrog 4000 ljudi. V pestrem programu je sodelovala med drugim tudi folklorna skupina lendavske Mehanike, o pomenu praznovanja Prvega maja pa je govoril ljudski poslanec inž. Miran Mejak.

Prvomajska proslava v Ljutomeru

Občina gospodari z več sredstvi

Poleg osrednje proslave na Glavnem trgu v Ljutomeru, so imeli kolektivi ljutomerskih podjetij tudi interne proslave.

Na osrednji proslavi je govoril preds. Okrajnega sindikalnega sveta Joško Slavič, ki je med drugim dejal, ko je govoril o pomenu desetletnice delavskega samoupravljanja,

da je ta letuica zapisana v zgodovini človeštva kot mejnik razvoja mednarodnega delavskega gibanja, kajti z delavskimi sveti se je pričel resničen socializem množic. Za tem je tov. Slavič omenjal potrebo po vedno večjem usposabljanju delovnih ljudi za izvajanje vsakdanjih nalog. Čeprav se je tudi pri nas v preteklem desetletju vzgajalo tisoče upravljalcev, bo potrebno to vzgojo še nadaljevati, da bodo znali v vseh forujih komune pravilno ocenjevati in razporejati sredstva, kajti razvoj materialnih pooblastil bo šel v tej smeri, da bo občini ostalo več sredstev za njene splošne potrebe. Seveda pa bo potrebna pri tem tudi določene

na preusmeritev v mišljenju in v odnosih do vedno večjih pooblastil neposrednih proizvajalcev.

Ko je tov. Slavič govoril o nagrajevanju pri nas, je poudaril, da je na tem področju še mnogo odprtih vprašanj in neprimernih gledanj. Jasno pa je, da je kolektiv pri obračunu z družbo svoboden pri delitvi dohodka, pač pa je potrebno še naprej težiti za tem, da bo način nagrajevanja izpopolnil tako, da bo pri tem upoštevan vsak napor proizvajalca. Ob vedno večji proizvodnji pa ne bo rastele samo standard posameznika, marveč se bo hitreje gospodarsko razvijala tudi vsa ljutomerska občina, katere prebivalci si nikakor ne želijo, da bi bila med zaostalimi področji, čeprav so potrebe še velike, od kmetijstva do slabih cest, socialnih problemov in šol — je zaključil.

Temeljni kamen v zgradbo kulturnega doma

Na prvomajski proslavi v Rogaševcih se je zbralo okrog 1000 ljudi — pionirji rogaševske šole, mladina ter prebivalci Rogaševca in bližnjih vasi. Proslava se je začela s povorko večine udeležencev skozi vas ter se ustavila na delovišču kulturnega doma. Zbranim je spregovoril o pomenu Praznika dela član sekretariata OK ZKS Jože Vild, predsednik krajevnega odbora in ljudski odbornik J. Hajdinjak pa je položil spominsko listino v temeljni kamen bodoče zgradbe kulturnega doma v Rogaševcih.

V lepem sporedu prvomajske prireditve so pod vodstvom učiteljev nastopili šolarji rogaševske osemletke in jurjevska godba na pihala, popoldne pa so se vrstila športna tekmovanja.

10 mi ijonov za investicije

Kmetijska zadruga Ratkoveci je lani kupila tri traktorje in nekaj priključkov. Zgradili in opremili so tudi novi obrat za izdelavo eteričnih olj. V gospodarskem poslopu, ki so ga odkupili, so uredili hlev za 25 glav goveje živine.

Sklepanje pogodb za spomladansko setev dobro poteka. Medtem ko so sklenili za oves in krompir precej več pogodb kot so predvidevali, pri hibridni koruzi plana ni dosegli.

Letos nameravajo zgraditi nov hlev za 100 glav goveje živine. Investicijski elaborat je že odobren. Naročili so tudi kombajn, uredili bodo skladišče za umetna gnojila, kupili 80 telet, v Kančevcih pa bodo uredili mostno tehtnico.

S SEJE SEKRETARIATA OK LMS NOVA MLADINSKA BRIGADA

Pred kratkim je bila razširjena seja sekretariata okrajnega komiteja LMS, kateri so prisostvovali tudi predsedniki in sekretarji občinskih komitejev. Na sestanku so razpravljali o organizacijsko-kadrovski vprašanjih, o pripravah za praznovanje Dneva vavencev in Dneva mladosti ter o odhodu 10. PMDB »Janez Kavčič-Nandee«.

Priprave za praznovanje Dneva vavencev in Dneva mladosti vsepovsod dobro potekajo. Občinski komiteji LM skupaj z vajenci pripravljajo praznovanje Dneva vavencev po občinah. Mladina pa se pripravlja tudi na praznovanje Dneva mladosti.

10. PMDB »Janez Kavčič-Nandee« bo odšla na avtocesto v zadnjih dneh meseca maja. Brigada bo štela 120 brigadirjev — kmečkih fantov in deklet. Kakor v vseh ostalih brigadah, bodo tudi sedaj mladinci imeli priliko obiskovati razne tečaje in opravljati izpite za polkvalifikacije. Občinski komiteji LMS že zbirajo prijave za odhod v to brigado, ki bo ostala na avtocesti dva meseca.

Nadalje so razpravljali tudi o plenumu OK LMS, ki bo v prvi polovici tega meseca. Na

plenumu bodo razpravljali o delavsko-vajenski mladini in njenih problemih. V ta namen je OK LMS zbral tudi potrebne podatke in pripravil anali-

zo o sedanjem stanju vavenske mladine. Plenumu bodo prisostvovali predstavniki mladinskih aktivov in klubov mladih proizvajalcev iz podjetij.

Pionirji odreda »Karel Destovnik — Kajuh« v Murški Soboti, urejujejo okolico svoje šole.

pripravlja vsem svojim naročnikom, ki bodo najpozneje do 28. maja vplačali celotno naročnino za leto 1960

PRESENEČENJE

Kakor ste gotovo že razbrali iz našega prvomajskega uvodnika, prirejšemo v mesecu maju

MESEC POMURSKEGA VESTNIKA

z namenom, da bi zbrali še več stalnih naročnikov našega tednika. Želimo, da bi v tej akciji sodelovali vsi naši sedanjí naročniki, skupaj z našimi zvestimi poštarji, ki ves čas pridobivajo nove naročnike ter vaška vodstva SZDL. Za zaključek akcije pa pripravljamo

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

z več kot 50 dobitki v vrednosti od 500 do 80.000 dinarjev. Dobitke so prispevali številni prijatelji Pomurskega vestnika in podjetja iz Murske Sobote, Celja in Maribora.

Žrebanje bo v nedeljo, 5. junija, pri žrebanju pa bodo upoštevani vsi stalni naročniki Pomurskega vestnika, ki ne bodo v zaostanku pri plačilu naročnine. Torej — tudi vsi novi naročniki, ki bodo list naročili do vključno 28. maja 1960 — in plačali naročnino za eno leto naprej.

Sodelujte vsi v tej akciji, pomagajte nam uresničiti skupen cilj: **POMURSKI VESTNIK V VSAKO POMURSKO DRUŽINO!**

BOLJŠI ZAČETEK KOT LANI

Po statističnih podatkih okraja se je industrijska proizvodnja v prvih treh mesecih letošnjega leta povečala v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za 20,8 odst. Tako se je industrijska proizvodnja povečala brez upoštevanja proizvodnje nafte v istem obdobju za 25,8 odst. Nadalje je ugotovljeno, da skoraj vsa industrijska podjetja v okraju v večji ali manjši meri povečujejo proizvodnjo v primerjavi z lanskim obdobjem, razen podjetja Proizvodnja nafte Lendava in Tovarna mesnih izdelkov »Pomurka« Murska Sobota. Pri Nafti se zmanjšuje proizvodnja zaradi raznih ovr in motenj pri vtiskavanju plina, pri tovarni mesnih izdelkov pa zaradi pomanjkanja živine.

Po posameznih strokah industrijske proizvodnje najbolj povečuje proizvodnjo industrija usnja in obutve in sicer za 182 odst. v primerjavi z lanskim letom, potem grafična industrija za 84,6 odst., kovinska industrija za 64,8 odst., industrija gradbenega materiala za 29,5 odst., proizvodnja kremenčevega peska za 20,4 odst., živilska industrija za 19,5 odst. proizvodnja premoza za 11 odst. in tekstilna industrija za 9,7 odst.

Glede na izpolnjevanje planirane industrijske proizvodnje po družbenem planu za leto 1960, ki predvideva povečanje proizvodnje napram letu 1959 za 18 odst., ugotavljamo, da se kljub znatnejšemu porastu proizvodnje ne dosega predvidena proizvodnja za okrog 10 odst. Na zaostajanje proizvodnje vpliva sezonski značaj proizvodnje pri nekaterih podjetjih (opeka, kremenčev pesek), manjša proizvodnja nafte, mesnih izdelkov ter usnja in obutve. Na nižjo proizvodnjo od povprečno planirane za prve tri mesece vpliva pri proizvodnji usnja ter obutve pomanjkanje gotovega materiala, uvajanje proizvodnje pri Tovarni obutve v Turinšču, obratu Lendava in M. Soboti.

Na ugodnejši razvoj industrijske proizvodnje so vplivali naslednji pogoji: preskrba industrijskih podjetij z osnovnim reprodukcijskim materialom je precej ugodnejša kot v istem času lani, kljub pomanjkanju nekaterih važnejših artiklov kot n. pr. cementsa, žice, pločevine, usnja, živine itd. Preskrba s pogonsko energijo, to je premogom in elektriko je zadovoljiva, tako da proizvodnja nemoteno poteka.

Možnosti za prodajo so bile letos ugodnejše skoraj za vse proizvode, tako da s te strani tudi ni bilo posebnih ovr za proizvodnjo.

Vključevanje nove delovne sile je bilo letos v prvih treh mesecih nekoliko hitreje kot je predvideno po družbenem planu za leto 1960. Po družbenem planu naj bi se v povprečju število zaposlenih v industriji povečalo za 7 odst. napram letu 1959. Po podatkih zavoda za socialno zavarovanje se je število zaposlenih v prvih treh mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem lani povečalo za okrog 12 odst., kar je tudi vplivalo na večji porast proizvodnje. V nekaterih podjetjih je povečanje števila delovne sile utemeljeno z ozirom na vzpostavitev novih kapacitet, v nekaterih primerih pa neugodno vpliva na povečanje storilnosti dela.

Kljub temu, da se je število zaposlenih nekoliko bolj povečalo od predvidevanj plana, ugotavljamo, da se je tudi storilnost dela povečala za okrog 6 do 7 odst., čeprav ne pri vseh podjetjih enako. Na povečanje storilnosti dela vpliva vzpodbudnejši način nagrajevanja delavcev in sicer uvajanje nagrajevanja po učinku dela. Franc Sapač

PROSLAVE 1. MAJA PO SVETU

Velike parade v vzhodnoevropskih deželah ★ V Tokiu: zborovanje 600.000 glave množice ★ V Havani: 1.200.000 delavcev, študentov in kmetov na ulicah

Praznik dela — 1. maj — so svečano proslavili po vsem svetu, posebno v deželah, kjer je delavski razred prevzel oblast v svoje roke in gradi v polni svobodi svoje boljše življenje. Drugod so prvomajske proslave in povorke organizirali v glavnem sindikatu. Po doslej sprejetih vesteh ni prišlo do spopadov med policijo in manifestanti.

V Moskvi je bila na Rdečem trgu tradicionalna vojaška parada, v kateri so sodelovali vojaške enote in družavljeni. V uvodnem govoru se je obrambni minister maršal Malinovski dotaknil konference štirih velikih v Parizu ter dejal, da SZ želi urediti skupno z drugimi deželami vsa sporna vprašanja. Posebno po-

zornost na paradi so vzbujali različni tipi raket. O velikem defileju poročajo iz Varšave. Kakih 500.000 meščanov je pozdravil prvi sekretar CK Poljske delavske partije Gomułka. Prav toliko ljudi je sodelovalo v Bukarešti, glavnem mestu Romunije ter v prestolnici CSR Pragi.

Na Japonskem so Prvi maj proslavili v 800 mestih. V Tokiu se je na velikem zborovanju zbralo kakih 600.000 ljudi. Govorniki so se zavze-

mali za miroljubno, demokratično Japonsko ter nastopili proti obrambnemu paktu z ZDA. V Franciji so delavci na poziv Generalne konfederacije dela ter ostalih sindikalnih central praznik dela proslavili z zborovanji in spre-

Koča Popović v Kairu

KAIRO — Jugoslovanski državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović je v nedeljo zvečer prispel s posebnim letalom iz New Delhija v glavno mesto ZAR Kairo. Ob prihodu na letališče je izjavil, da bo s tukajšnjimi državniki obravnaval mednarodne proble-

vodi. V Stockholmu je 200.000 ljudi izrazilo svoje simpatije z afriškimi narodi ter protestiralo proti rasnemu zapostavljanju v Južnoafriški uniji. Množica je tudi zahtevala miroljubno reševanje mednarodnih problemov. O prvomajskih manifestacijah poročajo tudi iz Vzhodne in Zahodne Nemčije. V Havani, glavnem mestu Kube, je defiliralo po ulicah 1.200.000 delavcev, uslužbencev, študentov in kmetov.

Južnokorejski dogodki

SEUL — Po velikih in krvavih demonstracijah proti režimu predsednika Sing Man Rija je prišlo do velikih sprememb na krmilu. Notranji minister je potem, ko so ga prijeli, priznal, da so po njegovem ukazu ponaredili volilne rezultate v korist Sing Man Rijeve liberalne stranke. Sing Man Rijeve namestnik je naredil samomor, sam predsednik pa se je odrekel svojih funkcij. Začasni predsednik Hu

Cung je sedaj sestavil novo vlado, obenem pa sporočil, da bo varoval prijateljstvo z ZDA in »protikomunistično usmerjenost« svojega prednika. Skupščina bo tudi razpisala nove volitve za skupščino in predsednika republike. Verjetno bo v deželi zavladovalo svobodnejše notranje politično življenje, v zunanji politiki pa bo nova vlada ubrala staro pot.

bleme ter razširitev sodelovanja med obema prijateljskima deželama. FLRJ in ZAR imata podobna stališča v pomembnih mednarodnih vprašanjih. Razen tega uporabljata v vsakodnevni praksi načela miroljubnega sožitja ter s tem krepita mednarodno sodelovanje in utrujeta mir na svetu. V zunanjem ministrstvu so v ponedeljek in v torek pričeli uradne razgovore. Ob zaključku posvetovanj bodo izdali uradno poročilo, jugoslovanski gost pa bo imel tiskovno konferenco na kateri bo odgovorjal na vprašanja domačih in tujih novinarjev. Krožna pot državnega tajnika Popovića po azijskih in afriških deželah znova dokazuje, da želi Jugoslavija okrepiti in razširiti svoje sodelovanje z vsemi, ki si to sodelovanje tudi iskreno žele.

Pretekli četrtek je bilo v sejni dvorani hotela »Zvezda« v Murski Soboti zasedanje obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota, ki sta se ga udeležila tudi državni podsekretar dr. Anton Vratusa in zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft. Na seji obeh zborov so odborniki poslušali poročilo o gibanju gospodarstva v prvem četrtletju 1960, ki ga je podal predsednik OLO Rudi Čačinovič. Nato so odborniki razpravljali o problemih bolnišnice v Murski Soboti, o Zdravilišču Slatina Radenci in o delu Zivnorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje v Murski Soboti za leto 1959.

Gospodarski razvoj v Pomurju v prvih treh mesecih letošnjega leta je ugoden glede na isto obdobje lani. Kar zadeva sklade, se ti sicer povečujejo, posebno v živilski industriji, vendar pa so posamezne gospodarske organizacije (n. pr. Tovarna usnja v Ljutomeru), ki ne dosegajo planiranega dohodka. Pripravlja se potrebna dokumentacija za gradnjo steklarne v Beltinčih, katere investitor bo OLO Murska Sobota. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je že odobril raziskavo kremenčeve-

ga peska. V ta namen je pripravljen nekaj sredstev. Po doseženih analizah je kakovost peska primerna.

VEČJE INVESTICIJE V ZDRAVSTVENO SLUŽBO

Kakor je bilo razvidno iz poročila in razprave na zasedanju, postaja soboska bolnišnica vse večji problem. Občutno primanjkuje srednjega in visjega medicinskega kadra. Upravni odbor soboske bolnišnice je ta problem navel z vsa resnostjo in odedni letos sponašuje 19 susiatelijem različnim medicinskim sol. Se večji problem je izgradnja nove bolnišnice. Trenutno najbolj perece vprašanje pa je ovrski oudelek. Tudi mariborska bolnišnica namrec ne more več sprejemati najmlajših pacientov iz romurja zaradi pomanjkanja prostorov. Zato bodo ze avgusta letos začeli grauiti otroški oudelek. Oba zboru sta s poročilom o soboski bolnišnici soglasna.

KATERE BOLEZNI NAJ BI ZDRAVILI V RADENCIH?

OLO je v zvezi z Zdraviliščem v Radencih sprejel predlog, da naj čimprej uredi vprašanje, katere vrste bolezni se v Radencih lahko zdravijo. Ko bo republiški zavarovalni zavod uredil vprašanje indikacij, bo lahko prišlo v Radence na zdravljenje mnogo več bolnikov, ki so se morali do zdaj zdraviti drugje. Potrebno pa je zdravilišču zagotoviti tudi investicijska sredstva.

Zdravilišče Slatina Radenci s svojo osemdesetletno tradicijo, kot eno najbolj znanih zdravilišč, še vedno ni urejeno kakor to zahteva sodobno zdravstvo, gostinstvo in turizem. V nekaterih ozirih ima celo neenakopraven položaj z ostalimi zdravilišči. Čeprav zdravilišče posluje samo šest mesecev na leto, so lani imeli v Radencih nad štiri tisoč gostov. Letos pa, ko je postalo zdravilišče zdravstvena ustanova, pričakujejo še večji obisk domačih in tujih gostov.

V Radencih predvsem pogrešajo odprt kopalni bazen, prostore za družabne prireditve in sodobno urejen gostinski obrat. Potrebno pa bi bilo urediti tudi tržnico, vodovod itd. V Radencih je nujno potrebno tudi komunalno podjetje.

V M. SOBOTI NAJ BI UREDILI NOVO SEJMIŠČE

Zivnorejsko-veterinarski zavod za Pomurje, ki je bil ustanovljen lani, je opravljal svoje delo na področju organizacije zivnorejske proizvodnje in umetnega osemenjevanja v sodelovanju z občinskimi ljudskimi odbori, kmetijskimi poslovnimi zvezami in kmetijskimi zadrugami.

V zivnorejski službi je potrebno povečati zanimanje za reje večjega števila plemenske živine, s tem v zvezi urejati rodovnik, za kar se potegujejo tudi zivnorejci, saj so cene take živine ugodne. Poseben problem je z organizacijo sejmov, ker primanjkuje sejmskih prostorov. Zato so odborniki menili, da je potrebno še letos zgraditi v M. Soboti primerno sejmišče s hlevi in halo. Kar zadeva prašičerejo, so menili, da bi se morali zavzeti za nabavo in razširitev plemenskih svinj švedskega tipa »landrace«. V veterinarstvu je delo osredotočeno na zatiranje goveje tuberkuloze, preprečevanje bruceloz pri govedih in svinjah, zdravstveno zaščito svinj ter kontrolo mesa in mesnih izdelkov.

Popoldne sta oba zbora OLO Murska Sobota zasedala ločeno. Na ločenih sejah so odborniki sklepali o odloku o dnevnih, nadomestilu za ločeno življenje in kilometrino uslužbenecv okrajnih zavodov; o odloku o pričetku izplačevanja novih položajnih plač predsednikom in sodnikom okrajnih sodišč in o poroštvenih izjavah nekaterim gospodarskim organizacijam.

SPOROČILO BRALCEM

Zaradi prvomajskih praznikov je obseg današnje številke našega lista manjši kot običajno, zato prosimo naročnike in bralce, da nam z razumevanjem oprostijo. Uredništvo

CVEN

Za krajevni praznik na Cvenu se pripravljajo vse množične organizacije. V nedeljo bodo v počastitev krajevnega praznika na Cvenu pri Ljutomeru pripravili daljši kulturni program, v katerem bodo sodelovala domača in sosednja društva ter učenci šole. V zadrugnem domu bodo odkrili spominsko ploščo v spomin vsem padlim borcem NOR s Cvena, Mote in Kranja. Popoldne bodo nastopili člani TVD Partizan s Cvena. P.M.

Z zasedanja ObLO Lendava Potreba po srednji tehniški šoli v Lendavi

Prejšnjo sredo je bila v Lendavi seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so odborniki obeh zborov razpravljali o izpolnitvi tromesečnih planov ter o zaključnih računih gospodarskih organizacij. Ob analizi zaključnih računov so ugotovili, da je 32 gospodarskih organizacij v lanskem letu smotrnejše gospodarilo ter znatno povečalo obseg in vrednost proizvodnje, letošnja proizvodnja poteka po predvide-

Letošnje skupščine občinskih sindikalnih svetov so bile mnogo boljše kot prejšnja leta. To so pokazala dobra poročila in živahne razprave, ki so jih načelnjali predsem delavci iz proizvodnje.

Poročila so nakazovala podatke iz zaključnih računov za leto 1959, nekateri občinski sindikalni sveti so poročali tudi o gospodarjenju v prvem tromesečju v letu 1960. Poročila so napajala tudi pomanjkljivosti dela organov delavskega samoupravljanja v manjših podjetjih, za večje gospodarske organizacije pa uspehe, ki so jih dosegli organi delavskega samoupravljanja o desetletnem obdobju. Poročila so nakazovala potrebe po delovni kadrovsko-socialne službe o gospodarskih organizacijah, ki je odgovorna predsem za strokovno izobraževanje, za zdravstveno zaščito, HTZ službo, družbeno prehrano, skrb za stanovanja delavcev, razvedrilo delavcev, sodelovati pa mora tudi s stanovanjsko skupnostjo, ki je odgovorna za ustanavljanje raznih servisov kot pomoč gospodarjem in za ostale dejavnosti, ki neposredno vplivajo na žoljenjsko raven delovnih ljudi. Glavna naloga sindikatov v letu 1959 je bila tarfina politika, s težiščem na nagrajevanju po učinku dela. Občinski sindikalni sveti so čestokrat obračunavali to dejavnost, premalo pa je bilo ukrepov proti tistim gospodarskim organizacijam, ki niso upoštevale sklepov sindikalnih forumov. Če bi bili občinski sindikalni sveti ozko povezani z zbori proizvajalcev in bi po potrebi imeli skupne seje, bi se stanje gospodarjenja še znatneje izboljšalo.

Nekateri delavci so na skupščinah občinskih sindikalnih svetov razpravljali, da v nekaterih podjetjih ni mogoče organizirati nagrajevanja po učinku, ker upravnice podjetij ne poskrbijo pravocasnno za reprodukcijski material, ali pa je težko dobiti nekatere surovine na tržišču, kar vpliva na nagrajevanje po učinku. Za vse primere to o glavnem drži. Vzroki za to so predsem tudi pomanjkljivi premijski pravilniki, ki bi morali pozitivno vplivati na pravočasno nabavo reprodukcijskega materiala.

Na skupščinah občinskih sindikalnih svetov pa je bilo vse premalo razprav o sodelovanju kolektiv — komuna. Odborniki zbora proizvajalcev ObLO ne kažejo ponekod dovolj odgovornosti do svojih volilcev. Le-ti sicer o večini primerov obveščajo kolektive o sprejetih zaslужkih zbora proizvajalcev, nimajo pa pred tem razgovorov s proizvajalci, ki bi dajali svoja mnenja in preko zbora proizvajalcev bolj neposredno vplivali na politiko komune.

V splošnem lahko trdimo, da so bile letošnje skupščine občinskih sindikalnih svetov dobre, saj so kritično analizirale napake in pomanjkljivosti v letu 1959. Rudi RAPL

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti

Direktor Jože Vild Urejuje uredniški odbor Odgovorni urednik Stefan Balazic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročeni rokopolisov ne vračamo in ne odgovorjamo zanje. Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7, telefon 138 — Naročniški iz oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murski Soboti št. 605-70

SOBOTA: KRIM 5:4 (3:2)

Klub slabemu vremenu se je v nedeljo zbralo na igrišču Sobote preko 1000 ljubiteljev nogometa, ki tokrat niso najbolj zadovoljni zapuščali igrišče — navzile zmagi. Ta nikakor ni izražena v golih, čeprav so domači imeli tokrat lepo priložnost, da bi si zboljšali količnik. Vendar velja poudariti, da Krim ni igral podrejene vloge, saj je bil enakovreden nasprotnik Sobote.

Moštvi sta se predstavili v naslednji postavi:

Sobota: Morčić, Skalar, Kološa, Zorec, Dozet, Jože Norčič, Sečko, Ludvik Norčič, Potočnik, Mauček, Drvarič.

Krim: Jazbinšek, Okretič, Malec, Gabrovšek, Cesen, Matoš, Kr-

žin, Skraba, Hribar, Kastelic, Marjanovič.

Sodnik: Karlo Vaneli iz Trbovelj. Strelci: Skraba v 12., Kržin v 25., Kastelic v 66. in Hribar v 81. min. za Krim ter Ludvik Norčič v 19. in 21., Mauček v 38., Potočnik v 50. in Drvarič v 76. minuti za Soboto. Razmerje v kotih 9:6 za Soboto.

Ob začetku tekme je rahlo deževalo. Začetni udarec so imeli gostje. Ze v tretji minuti igre so gledalci pozdravili lep strel Potočnika na vrata gostov. Vratar je žogo le a težavo potisnil v kot, ki pa ni bil izkoriščen. V 5. minuti so izvedli gostje oster protinapad, vendar je Morčić uspešno posredoval. V 10. minuti je Kastelic uspel prodor, streljal pa je preko vrat. Po napa-

dih, ki so sledili, je Hribar lepo podal Skrabi, ki je z rahlo žogo dosegel prvi gol. Po ponovnih nevarnih napadih gostov je v 19. minuti Norčič izenačil, nato pa iz 11-metrovke dosegel vodstvo 2:1. Ze v 25. minuti je izenačil rezultat Kržin. Tempo je postajal vedno hitrejši in ostrejši. Gostje so povežali svoje vrste in postali vedno bolj nevarne nasprotnik. V 38. minuti je Mauček po obojestranskih napadih dosegel tretji gol za domače. Sledila sta lepa strela Ludvika Norčiča in Maučeca, vendar je vratar gostov ubranil oba strela. Za prvi polčas velja, da so gostje imeli več možnosti, da povečajo oziroma izenačijo rezultat, niso pa igrali dovolj povežano.

V drugem polčasu so domači takoj od začetka ostro napadli. Ze v 50. minuti je Drvarič lepo podal Potočniku, ki je povečal rezultat na 4:2. Tri minute kasneje je sledil protinapad gostov, Morčić je žogo izpusil, vendar brez posledice, nakar se je Hribar znašel sam pred golom ter streljal mimo vrat. V 66. minuti so gostje iz kazenskega strela z 23 metrov razdalje po Kastelicu znižali rezultat na 4:3. Sledilo so napadi domačega moštva. Močno streljana žoga Potočnika se je odbila do Drvariča, ki je ostro streljal in zvišal rezultat na 5:3. V 81. minuti je Hribar streljal, Morčić je slabo posedeval in tako je bil postavljen končni rezultat. Do konca tekme je vladala med igralci in gledalci dokaj živnost. Potreben bi bil le en uspešen strel gostov in domačini bi bili ob točko.

Drugi polčas je pripadal domačinom, vendar je napadalna petorka še premalo streljala. Vsi goli so bili doseženi na lahek način in po krivdi vratarja. Zadnji čas je, da dobi domače moštvo zanesljivega vratarja. Povaliti pa kaže razigranega in odličnega vratarja gostov Jazbinška, ki je tokrat rešil svoje moštvo večjega poraza.

Tedenski KOLEDAR

Petek, 6. maja — Janez Sobota, 7. maja — Stanislav Nedelja, 8. maja — Viktor Ponedeljek, 9. maja — Gregor Torek, 10. maja — Izidor Sreda, 11. maja — Ziga Četrtek, 12. maja — Pankracij

MURSKA SOBOTA — od 6. do 8. maja ameriški barvni kinema-skopski film: »Prepovedana planeta«; od 9. do 10. maja ameriški barvni film: »Povabilo na ples«; od 11. do 12. maja poljski film: »Eroica«.

LENDAVA — od 6. do 8. maja ameriški film: »Borba za poseste«; od 10. do 11. maja ameriški film: »Najhitrejši revolverač zmaguje«.

GORNJA RADGONA — od 7. do 8. maja ameriški film: »Nežni akord«; od 11. do 12. maja mehški film: »Minu«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — od 7. do 8. maja italijanski barvni film: »Senso«; 11. maja japonski film: »Vrata pekla«.

LJUTOMER — od 7. do 8. maja ameriški kinema-skopski film: »Povest iz Monte Carla«; od 11. do 12. maja italijansko-španski film: »Kontak Maks«.

SLATINA RADENCI — od 7. do 8. maja ameriški barvni film: »Ples na vodi«; 12. maja nemško-francoski film: »Carovnica iz Salema«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 7. do 8. maja italijanski film: »Vila Borgezov«.

VELIKA POLANA — 8. maja ameriški barvni film: »Brodavska uspavanka«.

CEPINCI — 8. maja ameriški film: »Moj vohunček«.

MAC - AMERIČAN

Mac je izpil svoj Tom-and-Jerry. Nekdo je naročil drugega. Mac je nadaljeval:

— Malo pozneje sem odšel na jug, a moj brat je vstopil v severozahodno konjeniško policijo. Gotovo ste že slišali o tistem Indijancu, ki je ubil v Victoriji nekega fanta. Well, mojega brata so poslali za njim in dobil je strel v pljuča. Po naključju sem obiskal svojce, bilo je to edinkrat, da sem šel domov, prav tedaj je prišel moj brat, da bi doma umrl. Pa si je opomogel. Spominjam se dneva, ko sem odhajal, on je ravnal vstal iz postelje. Spremil me je na postajo in me prosil, naj spregovorim z njim vsaj besedo. Ponudil mi je roko, toda jaz sem se obrnil k njemu in ga ozmerjal. Malo pozneje je odšel zopet v službo in je umrl na poti.

— Za vraga, — je spregovoril prvi, — severozahodna konjeniška policija! To mora biti služba! Dobra puška in dober konj in nobene prepovedi lova na Indijance. To pomeni zame pravi šport.

— Ko govorimo o športu, — je rekel Mac, — največji šport na svetu je lov na črnca. Ko sem zapustil Burlington, sem odšel doli na jug. Odšel sem, da bi si ogledal svet od zgoraj navzdol. In ugotovil sem, da lahko praskam. Ah, ti tepeži, v katere sem se običajno zapletel!... Well, kakor je bilo, tako je bilo, izkrcal sem se na neki plantaži bombaža spodaj v Georgiji. Črnci so se bali in tako sem se prevzel. Dobro se spominjam tiste noči, ko sem sedel v svoji baraki in pisal sestri. Ona in jaz sva se vedno razumela, toda videti je, da se nisva mogla sporazumeti z drugimi člani družine. Preteklo leto je imela težave z nekim trgovskim potnikom; če ga kdaj iztaknem, mu bom pokazal! Sedel sem torej in pisal pri luči majhne petrolejke. Bila je zadržljivo vroča noč in okenska mreža je bila polna mrčesa. Srbelo me je po vsem telesu. Nenadoma napnem ušesa in lasje so mi pričeli vstajati na glavi. To so bili psi, krvoločni psi, ki so se mi približevali, spuščeni v temo. Ne vem, fantje, če ste sploh že kdaj slišali lajati lovškega psa, kadar je lovil človeka. Vsak lajež lovškega psa je ponoči najsamotnejši, najstrašnejši glas na svetu. Toda ta glas je bil še hujši od najstrašnejšega. Deloval je tako, da se mi je zdelo, kot da stojim v temi in čakam nekoga, ki me bo zagrabil za vrat in zadel, ne da bi se ga mogel ubraniti. Približno čez eno minuto so bili psi vse, kar sem slišal, a nato se je nekaj zrušilo čez mojo ograjo in težki koraki so bežali ravno mimo mojega okna. Slišal sem hropeče dihanje. Ali veste, kako diha trdoglavi konj, ko ga duši vrv okoli vratu? Torej tako. Z enim skokom sem bil zunaj in prišel sem se pravočasno, da sem videl pse, ki so navajali na mojo ograjo. Tedaj je nekdo, ki ga nisem mogel videti, zatulil tako zamolklo, da ga je bilo komaj slišati. — Kam je šel?

— Mimo hiše in dalje venkaj, — sem rekel in pričel bežati. Bilo nas je okrog dvanajst. Nikoli nisem zvedel, kaj je črnc stori, a mislim, da tega ni vedela tudi večina drugih preganjancev. Tega nam tudi ni bilo mar. Bežali smo čez njive bombaža, po gozdu, močvirnatem od poplave, tekli smo kakor norci, plavalni smo čez reko, in skakali smo preko ograj na način, ki bi sicer uničil človeka že na sto jardov. Toda vsega tega nisem čutili. Iz ust mi je tekla slina in to je bilo edino, kar me je motilo. Bila je polna luna in vsak čas, ko smo prišli na kak odprt prostor, je nekdo vzkliznil: »Glejte ga, tam je.« Pomislili smo, da so se tudi psi zmotili in da gonijo neko ovco. Povejte, ste že videli kdaj lovškega psa, ko je lovil človeka? To je kakor divji bik. Obtočel sem si kolena na dvajsetih ograjah in udaril sem z glavo v vsa debla v Georgiji, a nisem tega niti čutil. Mac je zamaskal z usti in izpil svoj kozarec.

— Razumljivo, — je rekel, — ko smo prišli do njega, so psi tega črnca raztrgali že na kosčke. — Strel je z glavo ob tem spominu.

— Si kdaj pozneje končal svoje pismo sestri? — sem ga vprašal.

— Vsekakor, — je odgovoril na kratko in al prvič:

— V resnici ne živim rad tu doli v Mehiki. Ti hižala se je polnoč in zamrmral je kakor zase: — Ljubljana ploha ni-majo srca.

— Rad imam prijazne ljudi, — je še rekel Mac, — prijazne, kot so Američani.

K O N E C

9 h1 DOBREGA JABOLCNKA prodam. Kreft, Hrašenski vrh 6. M-501

KMEČKI VOZ in vso gospodarsko orodje s konjsko opremo ugodno prodam. Gostilna Lulik, Crnelavci. M-504

SPREJMEMO družino s tremi delovnimi močmi za oskrbo živine. Družinsko stanovanje je zagotovljeno. Nastop službe takoj. Interesenti naj se javijo na upravi Vinogradniškega gospodarstva Ljutomer do 10. maja 1960.

9 h1 DOBREGA JABOLCNKA prodam. Kreft, Hrašenski vrh 6. M-501

KMEČKI VOZ in vso gospodarsko orodje s konjsko opremo ugodno prodam. Gostilna Lulik, Crnelavci. M-504

Aleksander Luco in Vilma Luco iz Gornjih Petrovc št. 67 preklečuju goro, da bi nama Viljem Lepoša iz Gor. Petrovce št. 74 na ženitovanju ukradel meso. M-499

PREKLIC Aleksander Luco in Vilma Luco iz Gornjih Petrovc št. 67 preklečuju goro, da bi nama Viljem Lepoša iz Gor. Petrovce št. 74 na ženitovanju ukradel meso. M-499

Radio Murska Sobota

Sobota, 7. maja 1960: ob 17:15: Oddaja v madžarskem jeziku; ob 17:25: »Zeleli ste, poslušajte«. Četrtek, 12. maja 1960: ob 17:00: Lokalna poročila, obvestila in reklame; ob 17:15: Oddaja v madžarskem jeziku; ob 17:25: »Zeleli ste, poslušajte«. Nedelja, 8. maja 1960: ob 12:00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame; ob 12:15: Oddaja v madžarskem jeziku; ob 12:40: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo«. Torek, 10. maja 1960: ob 17:00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;

Vesti iz naših krajev

IZ TURNIŠČA

Tudi v Turnišču imajo poravnalni svet, ki je obravnaval do zdaj že 18 spornih zadev. 13 spornih zadev je bilo poravnanih, 5 zadev pa so odstopili sodiščem. Spori nastajajo največ zaradi posesti. Člani poravnalnega sveta se trudijo, da bi vse manjše sporne zadeve rešili na poravnalnem svetu.

IZ VELIKE POLANE

Prosvetno društvo v Veliki Polani je predzadnje nedeljo uprizorilo doma, v ponedeljek pa v Odranci igro »Dekle z rožmarinom«. Gledalci so igro dobro sprejeli, igralci pa, ki so mladi, so svoje vloge dobro odigrali kljub temu, da je bila to njihova krstna predstava. Gostovati se nameravajo v Crensovcih, pri Lipi in v Turnišču. S predstavami nameravajo zbrati toliko sredstev, da si bodo lahko uredili oder in garderobe. Kupiti nameravajo tudi televizijski aparat.

V »Partizanc« v Polani telovadi predvsem šolska mladina in nekaj prosvetnih delavcev. Kmečka mladina igra največ odbojko. Pionirji in mladina se že pripravljajo s prostimi vajami na festival telesne kulture. Poleg tega pa mladina že misli na letošnji Dan mladosti. V načrtu imajo, da bodo v maju zgradili igrišče za mali roket.

Gasilci v Veliki Polani bodo v tih dneh začeli graditi dva požarna vodnjaka. Popravili pa bodo tudi gasilski dom. Gasilsko društvo ima precejšnje težave z mladino, ki odhaja vsako leto na sezonsko delo.

V Veliki Polani nimajo gostilne, ne pekarne in ne mesnice. Zato predstavlja za ljudi, ki si morajo hrano kupovati — predvsem uslužbence in prosvetne delavce — to ve-

lik problem. Pristojni forumi bodo morali temu problemu posvetiti vso pozornost. Da bi to vrzel vsaj začasno zamašili, bi bilo morda dobro uvesti servisno službo vsaj za kruh in meso. R. J.

GOMILA

Z otvoritvijo letošnje poletne turistične sezone so na Gomili slavili 1. maj. Po razgledniku so zažarele trobojne električne žarnice. Skromni bife v razgledniku pa ob nedeljskih popoldnevih spet nudi gostom pristno vinsko kapljico, cigarete, razglednice, daljnogled, spominsko knjigo itd. Letos urejajo na Gomilo tudi cesto, želijo pa, da bi imeli v turistični sezoni avtobusno zvezo.

GORNJA RADGONA

Sindikalna podružnica državnih ustanov v Gornji Radgoni je bila ustanovljena pred petimi leti. Takrat je štela okrog 100 članov. Sčasoma je podružnica narasla na blizu 200 članov. Ker bi bila taka podružnica prevelika, so te dni na letni konferenci sklenili, da izvedejo reorganizacijo dosedanje podružnice. Ustanovili so 4 nove podružnice.

V MARKOVCIH SO GRADILI MOST

V minulih dneh so vaščani Markovce s prostovoljnimi delom pomagali graditi nov most. S tem so se stroški za gradnjo precej znižali, saj so vaščani prostovoljno opravili vsa nestrokovna dela.

Nesreče in nezgode

H. V. iz M. S. je padel s kolesa, pri tem si je zlomil nos.

V. M. iz Kroga se je udaril, ko se je peljal s kolesom, na levem stopalu.

G. A. iz Petanjec je pri igranju padel in se poškodoval na spodnjem delu trebuha.

D. T. iz Bodonec je padla v hleva in si poškodovala levo koleno.

Z. D. sin uslužbenca s Cvena, si je pri sejalnem stroju odrezal del sredina na levi roki.

M. F. iz Branoslavca je padel doma. Zlomil si je desni gleženj.

S. B. iz Radgone se je poškodoval na uših pri streljanju s karbidom.

M. A. iz Ropoče je padel z 2 m visoke stene na hrbet in si zlomil hrbtenico.

Mali OGLASI

STANOVANJSKO HISO z gospodarskim poslojem in zraven spoda-joče posestvo, ki obsega 5 ha, vse v eni parceli, prodam. Posestvo obsega krasen sadovnjak z najrazličnejšim drevjem, njive, travnike in gozd, lega ravna, oddaljeno 5 minut od glavne ceste in avtobusne postaje. Informacije do-bite pri Pepiki Spindler, Moravci, p. Bučkovi pri Ljutomeru. M-500

DVOSTANOVANJSKO HISO z gospodarskim poslojem, 8 ha aron-diranega posestva ob glavni cesti Ljutomer-Maribor, ugodno prodam. Informacije pri Mariji Jur-nee, Berkovci, p. Videm ob Sčavnici. M-499

PREKLIC Aleksander Luco in Vilma Luco iz Gornjih Petrovc št. 67 preklečuju goro, da bi nama Viljem Lepoša iz Gor. Petrovce št. 74 na ženitovanju ukradel meso. M-499

8.05 Mladina poje. 8.30 Zabavna glasba v raznih razpoloženjih: 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev): 9.45 Po tiskih in strunah: 10.10 Partituro hrvaških skladateljev: 11.00 Zvočna nastava: 11.30 Oddaja za cirihovce: a) N-7a Murska Plana s sobota, b) Sopranistka Zlata Čašperič, noje o: c) banon: 12.00 Veliki rožmarin orkester Pierre Dorrey: 12.15 Kmetič ki navedi — Ino Kregar: Prilodovanje belušev: 12.25 Pisani zvoki iz Drav-škera polja: 12.45 Tri arije iz oper G. E. Handla: 13.30 Srbske narod-ne pesmi in ples: 13.50 Kvintet Ge-orge Shearing z godali: 14.05 Radjska šola za srednje stanje — Ma-tej Mihelič: Povest o dobrih ljudeh (ponovitev): 14.35 Koncert zboru Slo-venske filharmonije: 15.40 Novost na knjižni polji — Haydnov: 16.00 Ni-berški proces: 16.00 Koncert no-želihi: 17.10 Sestane ob petih: 17.30 Veliki orkester — znanje melodije: 18.00 Kulturna kronika: 18.20 Iz slo-venske celistične glasbe: od Novih akordov do danes: 18.45 Domače ak-tualnosti: 20.00 Ali jih poznate? 20.25 Claudio Monteverdi: Ofen: 21.40 So-nata Domenica Scarlattija: 22.15 Za-baval vsa bi ljubljanski jazz ansam-bel: 22.35 S. ponevkami čez kon-tinento: 23.10 Moderna glasba: 23.35 Milan Ristić: Koncert za klavir in orkester.

8.05 Sanremo 1960: 8.25 Operne uverture in mediere: 8.55 Radjska šola za višjo stopnjo — Zvonec Kr-žišnik: Njiva, hlev in vinograd pri-povedujejo (ponovitev): 9.25 Zborov-ska skladbe iz Citalniško dobe poje

RADIJSKI PROGRAM

Nedelja 7.35 Pozdrav udeležencem pohoda: 8.00 »Ob žici okupirane Ljubljane« (reportaža): 8.15 Mladinski zbori po-jo partizanske in narodne pesmi: 8.30 Mladinska radjska igra — Pinao Vavovec: Srečanje pri potoku: 9.15 Blagoje Bersa: Sončne poljane, sim-fonija iz cikla Moja domovina: 9.30 Zabavna matineja: 10.00 Se pomnite, tovariši...: Marica Čepe: Koncentra-cijsko taborišče — Ljubljana: 10.50 »Fantje, petnajst nas je...«: Zbori in samospevi: 11.00 Beograd-Zagreb — Ljubljana (Zabavni orkesteri jugo-slovenskih radjskih postaj): 11.35 Majhen koncert pihalne godbe JLA: 12.00 »Ob žici okupirane Ljubljane«: (direkten prenos): 12.40 Lepe melo-dije: 13.30 Za našo vas: 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo: 15.30 Melodije, ki vam ugasajo: 16.00 Humoriska tega tedna — Tone Se-liškari: Mula in sršeni: 16.20 Domače viže za urne pete: 16.45 Klavir v rit-mu: 17.00 »Ob žici okupirane Ljublj-ane« (Prihod štafeta na Trg revolucije in podelitev nagrad): 20.05 Izber-rite melodijo tedna: 21.00 Koncert slavni pevcev: 22.15 Zaplešite z nami: 23.10 Veliki zabavni orkesteri: 23.30 Kazimir Sikorski: Koncert za flavto in orkester.

Ponedeljek 8.25 Plesni orkester Erwin Lebn: 8.40 Pesmi in priredbe Danila Bačar-ja poje Gorenjski vokalni kvintet: 9.00 Naš podlistek — Fjodor Saljan-pin: Strani iz mojega življenja — IV: 9.20 Popularne romantične melodije: 10.10 Iz filmov in glasbenih revij: 10.35 Trije dvopevi iz francoskih oper: 11.00 Zvočna mavrica: 11.30 Oddaja za otroke: a) Sergej Vošnja-ki: Svoboda: b) Iz albuma otroš-kih pesmi: Skladbe Emila Adamiča in Rada Simonitija: 12.00 Zabavni or-kester George Melachrino: 12.15 Kme-tiški nasveti — inž. Jože Spanting: Setveni načrt za krmi tr in ne-prestano siliranje: 12.25 Dalmatinske narodne: 12.45 Kmečka godba: 13.30

R. Schumann: Karneval op. 9: 13.55 Glasbene razglednice: 14.20 Zanimi-voši iz znanosti in tehnike: 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdrav-ljajo: 15.15 Reklame in zabavna glasba: 15.40 Naši popotniki na tu-jem — Milan Ljubič: Poljska kot je vidi prijatelj: 16.00 V svetu opernih melodij: 17.10 Srečno vožnjo! (Sofer-jem na poti): 18.00 Radjska univer-za — dr. Sergej Vilfan: Mesta — II: 18.30 Sportni tednik: 20.00 Z glasbo v novi teden: 20.45 Kulturni globus: 21.00—23.00 Koncert Komornega or-kestra RTV Zagreb: 23.10 Plesni zvoki iz studija 14 — Plesni orkester RTV Ljubljana: 23.35 S popevkami v deželo sanj.

Torek 8.05 Jutrjane glasba nepotova-nje: 8.35 Radjska šola za srednjo stopnjo — Matej Mihelič: Povest o dobrih ljudeh: 9.25 Veliki orke-ter Guy Luyperits: 9.45 Dva prizora iz Smetanove opere Poljub: 10.10 Iz-berite melodijo tedna: 11.00 Har-fistka Pavla Uršičeva in violončelist Vlado Požar igrata priljubljene skladbe: 11.30 Radi bi vas zabavali: 12.00 Trio Bardorfer sam in s kvintet-om Kranjčani: 12.15 Kmetičski as-sveti — dr. Vlado Gregorčič: Pre-predavanje izgov pri novorojenih te-letih: 12.25 Pet popevk za pet pev-cev: 12.40 Lovski kvintet igra po-skočne melodije: 13.30 Pri italijans-kih opernih pevcih: 14.05 Radjska šola za višjo stopnjo — Zvonec Kr-žišnik: Njiva, hlev in vinograd pri-povedujejo...: 14.35 Intermezzo z godali: 14.40 Miro Brajnik poje sa-mospevo slovenskih skladateljev: 15.40 Listi iz domače književnosti: Saša Vuga: Kmečka čast: 16.00 Izbra-li smo za vas: 17.10 Fr. Chopin: Koncert za klavir in orkester: 18.00 Iz zbornika snominov: 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe: Kitara pripoveduje — ponovitev: 18.45 Rzvogori o mednarodnih vprašanjih: 20.00 Pesmi Gavra Jakseviča: Cvjet-ka Rihmanna in Božidarja Trudi-ča poje zbor Radia Sarajevo: 20.30

Sreda 8.05 Mladina poje. 8.30 Zabavna glasba v raznih razpoloženjih: 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev): 9.45 Po tiskih in strunah: 10.10 Partituro hrvaških skladateljev: 11.00 Zvočna nastava: 11.30 Oddaja za cirihovce: a) N-7a Murska Plana s sobota, b) Sopranistka Zlata Čašperič, noje o: c) banon: 12.00 Veliki rožmarin orkester Pierre Dorrey: 12.15 Kmetič ki navedi — Ino Kregar: Prilodovanje belušev: 12.25 Pisani zvoki iz Drav-škera polja: 12.45 Tri arije iz oper G. E. Handla: 13.30 Srbske narod-ne pesmi in ples: 13.50 Kvintet Ge-orge Shearing z godali: 14.05 Radjska šola za srednje stanje — Ma-tej Mihelič: Povest o dobrih ljudeh (ponovitev): 14.35 Koncert zboru Slo-venske filharmonije: 15.40 Novost na knjižni polji — Haydnov: 16.00 Ni-berški proces: 16.00 Koncert no-želihi: 17.10 Sestane ob petih: 17.30 Veliki orkester — znanje melodije: 18.00 Kulturna kronika: 18.20 Iz slo-venske celistične glasbe: od Novih akordov do danes: 18.45 Domače ak-tualnosti: 20.00 Ali jih poznate? 20.25 Claudio Monteverdi: Ofen: 21.40 So-nata Domenica Scarlattija: 22.15 Za-baval vsa bi ljubljanski jazz ansam-bel: 22.35 S. ponevkami čez kon-tinento: 23.10 Moderna glasba: 23.35 Milan Ristić: Koncert za klavir in orkester.

Četrtek 8.05 Sanremo 1960: 8.25 Operne uverture in mediere: 8.55 Radjska šola za višjo stopnjo — Zvonec Kr-žišnik: Njiva, hlev in vinograd pri-povedujejo (ponovitev): 9.25 Zborov-ska skladbe iz Citalniško dobe poje

OBČUTNA ŠKODA zaradi mraza in slane

Pretekli terek, predvsem pa v sredo, je bila tudi v naših krajih precej močna slana. V terek so po četrti uri zjutraj zabeležili na hidrometeorološki postaji v Murski Soboti najnižjo temperaturo pri tleh — 6,9°C, v sredo 27. aprila — 3,6, v četrtek je bilo nekoliko topleje, v petek pa je znatno jutranja temperatura pri tleh le 0,3°C Celzija.

Po poročilih kmetijskih strokovnjakov je slana močno prizadela breskve, marelice, orehe, češnje, deloma pa tudi rž. Po nepopolnih podatkih je slana poškodovala posevke rži na okrog 5000 hektarjih. Sodi, da je precej prizadeta tudi vinska trta. Kljub pravočas-

nim opozorilom je le malo kmetovalcev poskušalo omiliti škodo z dimljenjem sadovnjakov in ostalih, za mraz občutljivih nasadov.

Tako smo bili tudi letos deležni muhavosti aprilskega vremena, in to prav na koncu meseca, ko je bilo že vse v najlepšem zelenju in evetju. Škoda, ki jo je povzročila slana, bodo čutili tudi čebelarji, saj je pomrznila veliko obetajoča akacija.

O močni slani poročajo tudi iz ostalih predelov naše republike, predvsem s Koprškega, precejšnjo škodo pa je slana prizadejala tudi kmetovalcem v sosednji Avstriji.

Letos 1200 kg eteričnega olja

V Ratkovcih že drugo leto uspešno obratuje obrat destilacije za eterično olje. KZ v Ratkovcih je v lanskem letu zgradila ta obrat z lastnimi sredstvi. Obrat deluje le sezonsko, letno 3 do 4 mesece. Dnevno predelajo 8000 kg igličevja od katerega pridobijo do 12 kg eteričnega olja. Letos dela obrat že dober mesec in

pol in so že izdelali nad 800 kg eteričnega olja. Z ozirom na to, da je na področju zadruge veliko borovega igličevja, računajo, da bodo pridelali okrog 1200 kg eteričnega olja. Kmetovalci so že spoznali, da se jim izplača borovo igličevje zbirati in prodajati zadrugi. Posamezni kmetovalci zaslužijo tudi do 20.000 dinarjev s prodajo borovega igličevja. Trenutno plačuje KZ kmetovalcem borovo igličevje po 4 din za kilogram.

ZA UREDITEV DVORANE V SALOVCIH

TVD Partizan v Salovcih je letos organiziralo veliko nabiralno akcijo za ureditev dvorane. Akcija je zelo dobro uspela, saj je zaradi velikega razumevanja vaščanov uspelo društvu zbrati doslej okrog 200 kubičnih metrov lesa. S tem bodo dobili potrebna materialna sredstva za ureditev dvorane, ki bo služila za kulturne prireditve in telovadnico. V njej pa bodo ob nedeljah predvajali tudi filme.

NOVA TRGOVINA V MARTINJU

Za 1. maj je vas Martinje dobila trgovino in tako prebivalcem več ne bo potrebno hoditi nekaj kilometrov daleč po najpobrežnejši stvari. Trgovino je odprlo trgovsko podjetje »Goričanka« iz Salovec.

»DOBRODOSLA, MISS AGATA«, CEPINCIH

Mladina cepincih je pred kratkim začela igrati v gostovanju »Vašodaj medije«, ki je zelo dobro uspela. Gostovali so v Salovcih in Zenavljah. Igro je režirala Hedvika Bakan. Sedaj se pod vodstvom Anice Maršič pripravljajo na uprizoritev komedije Vlada Novaka »Dobrodosla, miss Agata«.

V BANOVCIH GRADIJO GASILSKI DOM

Vaščani Banovec so letos spomladi urejali vaške poti, zlasti cesto Banovci—Križevci, očistili jarke in navozili gramoz. Sklenili so, da bodo v jeseni uredili še ostale ceste.

V teh dneh pa so začeli na pobudo gasilskega društva graditi gasilski dom.

S pomladnim soncem so gozdovi dobili svežo zeleno barvo, gozdne poti pa so prepregle vabljivo senco.

Praktični pouk in pripomočki

Že vrsto let opažamo v kmetijstvu pomanjkanje strokovnega kadra. Vse naše dosedanje nižje kmetijske šole ga niso izšolale dovolj, zato so bile lanske jesen ustanovljene srednje kmetijske šole za izobraževanje odraslih z dveletnim šolanjem. Takih šol je v Sloveniji 5, med njimi tudi v Rakičanu. Čeprav je program šolanja za odrasle skrajšan od normalnega štiri letnega šolanja na dve leti, bodo slušatelji, ki imajo že nekaj prakse, s požrtvovalnim učenjem dosegli potrebno izobrazbo, če jim bomo uspeli nuditi vse, kar zahteva sodoben pouk.

Doseženi rezultati polletnih uspehov nam dajejo zagotovilo, da so slušatelji pravilno dojeli pojem šolanja in postopoma osvajajo izsledke sodobnega kmetijstva. Teoretični pouk se izvaja nemoteno, tedensko 5 dni po 6 ur dnevno, en dan je delovna praksa in en popoldan so praktične vaje in demonstracije. Nekoliko več težav je pri praktičnih vajah, kjer zaradi velikega števila slušateljev — na šoli je 198 izrednih in 41 rednih slušateljev v petih razredih — pride na posameznika zelo malo časa za individualno usposabljanje. Tak primer imamo pri praktičnih vajah iz kmetijske mehanizacije. Vsa popoldan je na teh vajah razred s približno 40 slušatelji, ki v času štirih popoldanskih ur vadijo uporabljanje traktorja in priključkov. Tako povezujejo teorijo s prakso pri obdelavi zemlje ter na traktorskih delih spoznavajo sestav in delovanje motornega vozila. Če računamo 4 polne ure po 60 minut in če odštejemo za tehnično oskrbo, pripravo traktorja in po-

trebnih priključkov ter za razlago najmanj 40 minut, pride na vsakega posameznega slušatelja tedensko le pet minut. Nekaj časa pa odpade zaradi slabega vremena, konferenc, kolokvijev itd.

Res je sicer, da vzgajamo bodoče tehnike in ne traktoriste, toda kako bodo ti usmerjali kmetijsko proizvodnjo, kjer je mehanizacija izredno pomemben činitelj, če ne bodo dovolj temeljito poznali strojev.

S tehničnimi pripomočki smo za učinkovit pouk še vse premalo preskrbljeni. Do nedavna smo imeli v te namene šolski traktor. Potrebovali pa bi za takšno število dijakov vsaj 3 različne traktorje in nekaj večjih priključkov. Pa še ta traktor smo morali odstopiti pred mesecem dni za izobraževanje traktoristov na avtocesti »Bratstvo in enotnost« v Makedoniji. Nujno bi bilo, da bi za potrebe šole dobili drug traktor, kakor tudi naslednje priključke: kombinirani sejalnik in trosilnik, škropilnico, sadilnik za krompir, redčilec za sladkorno peso itd. Z vsemi temi stroji bi lahko izvajali pouk mehanizacije neodvisno in brez škode v proizvodnji. Zaradi premajhne skrbi za vzgojo tehničnega kadra, ki imajo v rokah milijonske vrednosti kmetijskih strojev, vzdrževanje in ravnanje s kmetijskimi stroji še ni zadovoljivo. V Pomurskem vestniku objavljeni članek letos februarja je nakazal nekaj takih problemov, šo več pa jih srečujemo pri širitvi proizvodnega sodelovanja med kmetom in kmetijsko zadrugo, kjer nam slaba obdelava zemlje povzroča negotovost, čeprav je dokazana v vseh takih primerih neizpolnitvena prednost kmetijske mehanizacije. Sedaj, ko bi lahko vsa spomladanska dela opravili brez škode na travni-

kih, pri spomladanskem branjanju, vajanju itd., nam je traktor še toliko bolj potreben.

Ob koncu naj omenim še splošno tehnično dejavnost slušateljev, ki z veliko vnemo delajo v društvu Ljudske tehnike. Ustanovljene so kmetijsko-tehnična, avtomoto, radioamaterska in fotosekcijska. Vendar tudi za to tehnično izpopolnjevanje ni dovolj sredstev, zato smo organizirali med slušatelji posebno nabiralno akcijo.

Zelim, da bi naši več razumevanja in tem pogledu in da bi nam uspehi dela bodočih tehnikov potrdili pravilnost naših prizadevanj.

LUDVIK KUTOS

Utrjevanje delavskega upravljanja

Pretekli teden je bila v Beltincih redna letna sknščina občinskega sindikalnega sveta. Skupščina sta prisostvovala tudi tajnik okrajnega sindikalnega sveta Rudi Rapl in sekretarka okrajnega odbora SZDL Sida Podlesek.

Delo sindikata je bilo uspešno, saj so nekatera obrtna podjetja dosegla lepe uspehe. Obrtno podjetje Sodarstvo je preseglo plan v letu 1959 za 99 odst. pri istem številu zaposlenih kot v letu 1958, Pečarstvo za 57, Mlin za 11 in Zaga za 14 odst.

Na občnem zboru so delegati ostro kritizirali Gradbeno podjetje Graditelj v Beltincih, ker vodilni ljudje v tem podjetju niso uvedli primerne de-

lovene discipline ter organizirali plačevanje po učinku. Sindikat v Beltincih se je lani trudil, da utrdi delavsko samoupravljanje, saj so beltinska podjetja še zelo mlada.

Na skupščini so ugotovljali, da so se delavci premalo udeleževali predavanj Ljudske univerze. Delavci v Beltincih so mnenja, da so predavanja premalo poljudna in tako večini ljudi nedostopna.

DAN PROSVETNIH DELAVCEV okraja Murska Sobota je zaradi nepredvidenih ovir PRELOŽEN od 7. maja na 28. maj 1960.

ČREŠNJEVCI MED PRVIMI

Kulturno-prosvetno društvo v vinorodnih Črešnjevcih pri Gornji Radgoni obstaja že 15 let in je eno med aktivnejšimi društvi v občini. Najdelavnejša je dramska sekcija. Člani igralske družine so v teh letih uprizorili že več lepih, zahtevnejših del (po dve do tri na leto), med njimi Miklovo Zallo, Dobrega vojaka Svejka in še kaj.

V letošnji sezoni so naštudiral ljudsko igro Hajduk Janošik (v njej nastopa nad 50 oseb), ki so jo z uspehom podali doma že dvakrat, gostovali pa so z njo še na Janževem vrhu in na Spodnji Ščavnici. V nedeljo bodo gostovali z igro še v Veliki Polani in Turnišču.

Delo je režirala Marija Fekonja, njeni sodelavci pa so mladi kmečki fantje in dekleta, večina delavci vinogradniškega gospodarstva, ki svoj prosti čas z veseljem žrtvujejo izobrazbi in razvedrilu. Sami so si uredili lepo dvorano z dobro opremljenim odrom, v zimskih mesecih pa imajo tudi razna predavanja. Ika

„Muza na Mansardi“ na Rožičkem vrhu

Predzadnje nedeljo je PD Mursčak-Rožički vrh uprizorilo v zadrugnem domu na Rožičkem vrhu veseloigro Marjana Marince »Muza na mansardi« (Dekle s podstrešja). Ljudje, bilo jih je polna dvorana, so bili z igro zelo zadovoljni. Igralci pa, ki že nekaj let uspešno nastopajo na rožičkem odru ob vztrajni pomoči učiteljev, so svoje vloge odigrali proti pričakovanju. Igro je režirala Vera Zverova, Nada Pisaričeva je v vlogo Marije odigrala najbolje. Prepričljiva pa sta bila tudi Maks Klemenčič kot slikar in Frančka Jaušovec v vlogi matere Ane. Tudi ostali igralci, ki so sicer mlajši, so pokazali dovolj sposobnosti za igranje. Pravijo, da bodo z igro še gostovali v Vučji vasi in morda še kje.

-rj-

Kam po končani šoli?

Bliža se konec šolskega leta. Da bi našo mladino, ki zapušča šole, pripravili za pravi poklic, prirejamo vsako leto mesec poklicnega svetovanja, ki letos traja od 20. aprila do 20. maja, ko prirejamo pooseh naših šolah predavanja o izbiri poklica, o možnostih za izbiro poklica, o vrstah poklicev itd.

Ob koncu vsakega šolskega leta zapušča šole mnogo mladincev in mladink. Za vse te, za njihove starše, za učitelje in končno tudi za vso našo družbo nastaja vprašanje, kam bodo ti učenci šli, kakšen poklic si bodo izbrali. Ali bodo šli v obrt, trgovino, gostinstvo, v srednjo strokovno šolo, gimnazijo, se vključili v eno izmed gospodarskih panog ali pa ostali doma.

Iz izkušenj vemo, da ne moremo pričakovati od učencev, ki komaj končajo osemletno šolo, da se bodo pravilno odločili za svoj bodoči poklic, to je za takega, ki je v skladu s potrebami družbe, z interesi in zahtevami poklica in kar je najpaznejše, s sposobnostmi oziroma nagnjenji posameznika. Zato mora družba pri izbiri poklica mladini priskočiti na pomoč in pomagati tudi pri staršem-družini, da bodo izbiro poklica vrednotili z vidikom današnjega družbenega dogajanja in rasti zavesti naše mladine sploh.

Mnogi starši vrednotijo poklic in izbiro poklica po starih hvidikih, ki za današnji čas niso primerni, in skušajo mladini spiliti svoje nazore. Tu morajo naše šole, šolski odbori in tudi SZDL odigrati vlogo, da bo mladina ubrala poklic tudi po svojih prednejših nagnjenjih.

Zaradi teh važnih dejavnikov poklicna problematika ni le gospodarsko, temveč tudi vno ozgojno vprašanje, vprašanje pravilne vzgoje mladine in odraslih. To vprašanje je iz dneva v dan vprašanje, saj se širi družbena obrtna dejavnost in tudi ostale družbene dejavnosti, kjer nam ni potreben samo strokovno usposobljen kader, ki pozna svoj poklic samo s tehnične strani, temveč da do njega čuti posebno nagnjenje, ima zanj zahtevano telesno in duševno sposobnost, da ne bo samo ustvarjalec proizvoda, temveč bo tudi upravljalca obrata, v katerem dela.

Posebno pozornost bo treba posvetiti izbiri poklicev ženske mladine, ker se tu pojavljajo težave in pogrešno narijanje, da se ta lahko vključuje v že znane ženske poklice — krojači, šivilje, frizerke, natakarice, trgovke itd., dasi je razen teh še cela vrsta drugih poklicev, ki so prav tako primerni za žene.

Zato nam ne sme biti vseeno, kako bo mesec poklicnega svetovanja in usmerjanja potekal prav v našem okraju, kjer še vedno precej mladine ostaja doma in si ne izbere nobenega poklica.

JOZE ŽEKŠ

Louis Adamič

NA HAYMARKETU 1886

»In kakor sem vam že rekel, mi je starec ure in ure pravil storije. Vaš ded,« je rekel najmanj desetkrat, »vaš ded, Anton Galé, je bil najbrž eden izmed deset tisoč čičaških delavcev, ki so bili tisto leto brezposelni — in so umirali od lakote — umirali sredi izobilja.« In opisoval mi je dalje grozno krizo okoli petinosemdesetega leta, strašno zimo, ki je sledila haymarketski nesreči, ki je bila, je dejal, samo vrhunec dolgotrajne socialne bede in nesreče, kateri so podlegali milijoni delovnih ljudi po vseh Združenih državah. Vaš stari oče, zmeraj se je vračal k mojemu dedu — vaš stari oče je nemara šel v mesto zato, da bi poslušal govore delavskih voditeljev — Fieldena, Parsonsa in Schwaba — poznal sem vse tri, Schwaba pa zelo dobro.

Tisti večer je bilo na Haymarketskem trgu zborovanje — bilo zvečer četrtega maja leta osemnajst sto šestinosemdesetega. Bilo je protestno zborovanje. Kakor veste, je bila prejšnji dan vstaja v McCormickovi tovarni za kosilne stroje, kjer so tovarno zaklenili pred delavci, v vstaji pa je bilo ubitih kakšnih pet mož in mnogo ranjenih. Vi vse to veste, toda dajte, da vam še enkrat povem, da vam popolnoma jasno vstane pred očmi... No, zvečer četrtega maja se je kakšnih tri tisoč ljudi, delavcev, se pravi, mož, žena in celo nekaj otrok zbralo na trgu, da bi protestirali in poslušali govornike. Jaz sem šel tja z nekim prijateljem, približno ob pol osmih... Kajpada sem bil tam! Bil sem ves divji, ker so streljali na McCormickove delavce...

Torej kakor rečeno, sva z mojim prijateljem prišla tja približno ob pol osmih. Bilo je tema. Ura je bila osem, devet, deset. Malce je deževalo — pršilo; bilo je nekam mrzlo in čez nekaj časa so ljudje pričeli odhajati domov, drugi so ostali in poslušali govore: bil je dober govornik, strasten agitator in delavski organizator. Poznal sem oba, njega in Lucy Parsons, njegovo ženo. Nastopali so še drugi govorniki. Kratki

govori... Ob pol enajstih je ostala samo že majhna truma, štiri ali pet sto ljudi, večinoma možkih.

Moj prijatelj in jaz sva vztrajala tam. Vaš stari oče je vztrajal kljub dežju, s svojim sinkom, ki je postal vaš stric Tony. Vašemu staremu očetu je šlo najbrž hudo do živega, kar se je zgodilo v McCormickovih tovarnah, uboj delavcev, kriza in vse drugo. Najbrž je bil zelo dober človek, značajan, razredno zaveden delavec... Bilo je pol enajstih, kakor sem vam že rekel, in Fielden, ki mu je dež curjal s črne brade — ah, tako dobro se ga spominjam! — je bil zadnji govornik. Prišel je z besedami, da bo kratak in da nato pojdejo domov. Niti petnajst čevljev me ni ločilo od njega. Pršenje se je spreminjalo v dež. Močan veter je pihal z michiganskega jezera. In Fielden je bil pravkar na tem, da konča svoj govor, ko je zagledal četo stražnikov, da se bližajo trgu — kakšnih sto... Bilo je zavoje in zavpilo poveljujoči častnik; nato je pogledal Fieldena in ukazal množici, naj se mirno razide. Nastal je trenutek tišine, napete tišine; veter je pihal z jezera in silovito je deževalo. »Ej, stotnik,« je rekel Fielden s tribunom, »saj smo mirni! Gotovo je, da ni rekel: 'Tukaj so policijski psi! Može, potegnite orožje in storite svojo dolžnost in jaz bom izpoinil svo o: kakor je pozneje navajala policija. Jaz sem bil tam in sem vse videl in slišal... Spet je nastopila ukleta tišina. Vaš stari oče Anton Galé najbrž niti pojma ni imel, kaj se dogaja. Da vam povem po pravici: celo jaz sem bil zbehan... Potem je na sem lepem počilo — prva bomba v zgodovini ameriškega razrednega boja!

Priletelo je iz uličice nekaj čevljev do govorniškega odra, ravno z desnega boka policijskega oddelka. Kakor sem vam že prej povedal, sem mnenja, da jo je vrgel agent delodajalcev, kapitalistov, ki so skušali zatreti agitacijo za osemurni delavnik in ustaviti štrajkovni val, ki je zalival Chicago in

vse Združene države. Frank Harris omenja, da je vrgel bombo anarhist, Mogoče — vendar dvomim. Prebričan sem, dragi mladi prijatelj, da ni nobeden izmed anarhistov, ki sem jih jaz poznal, imel ničesar opraviti z njo... Bomba se je razpočila s hudim plamenom, oblakom sivega dima in strašno detonacijo, ki jo je slišalo pol Chicaga, ali boljše rečeno ves svet in vseposvoda je bilo čutili strašni, stud vzbujajoči duh po eksploziranem dinamitu. Pri priči je nastala velika zmeda. Moj prijatelj in jaz sva tekla. Izgubil sem kloknob. Potem se je začelo streljanje. Stražniki so streljali v množico in drug v drugega. Dim jih je slepil. Delavci, izmed katerih so nekateri imeli strelno orožje, so jim vrnili z ognjem in haymarketski trg je bil posejan ves s trupli, med katerimi je bil tudi vaš stari oče... Mogoče je, da ga je ubila že eksplozija, ker pravite, da je njegov sin — vaš stric — dobil kovinski drobec v glavo, toda jaz bi dejal, da je vašega starega očeta Galéta najbrž ubila policija. No, naj je bilo kakorkoli že; bil je ubit... Čez nekaj časa se je policija spet postavila v vrste in sprožila v delavce — moške, ženske in otroke; zakaj gotovo je, da vaš stric ni bil edini otrok med njimi. Ali si morete zamišljati, ali si morete predstavljati ta prizor? Moj prijatelj in jaz sva se zatekla v neko veko. Ljudje so bežali na vse strani, kričali, nosili ranjence, vlekli mrtve, stokali in skušali ubežati toči strelav, ki se je vsipala iz policijskih pušk... Vse to se je zgodilo v nekaj minutah... Čez šestdeset stražnikov je bilo ranjenih, večinoma od bombe, in sedem izmed teh je umrlo. Sicer pa vse to veste. Koliko delavcev je bilo ubitih in ranjenih, tega ne ve nihče in ni vedel nikoli. Sodi, da je bilo nekako deset do trideset ubitih, sto do dve sto pa ranjenih. Vaš stari oče je bil ena izmed žrtev. Zal mi je, da se nisem nikoli seznanil z njim, da bi mogel zdat vam, njegovemu vnuku, kaj povedati o njem, toda predstavljam si, da je bil poštenjak in razredno zaveden delavec, čeprav morda ni bil vključen v nobeno gibanje. Kakor pravite, je prišel v Chicago iz Montane komaj leto dni ali kaj pred tem; ni se še utegnul razgledati, zlasti ker je bil tujec... Toda to je tisto, kar se je zgodilo, prijateljček; to je v kratkih besedah vsa zgodba o Haymarketu. To vam je bila najhujša vstaja vseh zgodovinskih razrednega boja v Ameriki.«

(Odlomek iz romana: Vnuki)